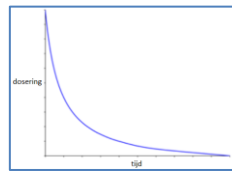

1. Om verantwoord te kunnen stoppen met medicatie is vaak een geleidelijke afbouw nodig. Als het afbouwen met de beschikbare geregistreerde doseringen niet lukt, of tot te veel onttrekkingsverschijnselen leidt, kan afbouwmedicatie (lagere doseringen) worden voorgeschreven.

2. Tapering kan via twee wetenschappelijk bewezen methodes worden gedaan:

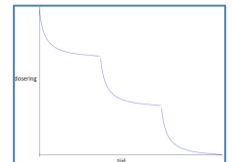
The Maudsley Deprescribing Guidelines:

Het afbouwtraject is een geheel hyperbolisch traject (steeds kleinere stapjes aan het eind)

Hyperbolische afbouw van dosering naar dosering.

Afbouw in kleine aparte hyperbolische trajecten van de ene dosis naar de ander.

3. **Aanvinken risicofactoren;** Dosering, indicatie, duur medicijngebruik
4. **Patiëntgegevens;** Invullen of plak een etiket met naam, adres, woonplaats, telefoonnummer en emailadres (verplicht voor communicatie met patiënt).
5. **Gegevens voorschrijver;** Invullen of praktijkstempel zetten
6. **Selecteer afbouwtraject** in de tabel op het bestelformulier. Vul in:
 - * *Medicijn (aanvinken)*
 - * *Innamemoment (afbouwen geschiedt per innamemoment, vul in voor het af te bouwen innamemoment)*
 - * *Startdosering*
 - * *Einddosering*
 - * *Gewenste duur van het afbouwtraject (veelvoud van 28 dagen)*
7. Vermeld datum en laat de voorschrijver het bestelformulier ondertekenen + stempelen (= geldig recept). Stuur het getekende bestelformulier per mail of fax naar het adres dat bovenaan de pagina vermeld staat.

Voor het aanvragen van een **gratis** advies voor een verantwoord afbouwtraject, zie **pag. 2**

8. **Belangrijk** is het invullen van het zelfmonitoringsformulier tijdens het afbouwen. Hierdoor kunnen patiënten en artsen onttrekkingsverschijnselen zo accuraat mogelijk vaststellen.
In geval van ontwenningverschijnselen: Verergering van de onttrekkingsverschijnselen of het mislukken van het afbouwtraject kunnen worden voorkomen door de patiënt te laten stabiliseren (op de laagste dosis zonder onttrekkingsverschijnselen) en/of te kiezen voor een geleidelijker afbouwtraject.

Voor een verantwoord afbouwtraject kunnen verschillende strips worden voorgeschreven

Taperingstrip	Strip van 28 dagen met een zelfgekozen start- en einddosering
Stabilisatiestrip	Strip van 28 dagen om een patiënt te laten stabiliseren op een vaste dosering
Switchstrip	Strip van 28 dagen om te switchen van het ene naar het andere medicijn

Definities

Afbouwmedicatie is ontwikkeld om de mogelijkheid te bieden het medicijngebruik op een verantwoorde manier af te bouwen/verminderen. Dit traject kan op maat worden gemaakt en (indien nodig) aangepast. Het bepalen van het afbouwtraject gebeurt op basis van samen beslissen (*shared decision making*) en (zelf)monitoring; dit volgens nauwkeurige richtlijnen.

In een **taperingstrip** wordt de dagelijkse dosering in 28 dagen hyperbolisch steeds verder verlaagd. Hyperbolisch houdt in dat de stappen, waarmee de dosering wordt verlaagd, naar het einde toe steeds kleiner worden. Dit is belangrijk om onttrekkingsverschijnselen zoveel mogelijk te voorkomen.

Een **afbouwtraject** kan bestaan uit één of meerdere Taperingstrips die achter elkaar worden gebruikt, al dan niet in combinatie met het gebruik van één of meer Stabilisatiestrips.

Een **stabilisatiestrip** kan worden voorgeschreven om een patiënt te laten stabiliseren als de patiënt tijdens het afbouwen last begint te krijgen van onttrekkingsverschijnselen.

Zelfmonitoring: bij de afbouwmedicatie zit een zelfmonitoringformulier (per Taperingstrip één formulier) dat de patiënt één keer per dag moet invullen. De patiënt helpt hiermee zichzelf en de behandelaar om te zien hoe het afbouwen verloopt. Er kan dan snel worden ingegrepen als de patiënt last begint te krijgen van onttrekkingsverschijnselen. Het is belangrijk is om het afbouwen goed te monitoren.

Formulier voor het aanvragen van GRATIS AFBOUWADVIES

Gaarne ontvang ik ☐ arts of ☐ patiënt (aanvinken) een advies voor het afbouwtraject van de onderstaande patiënt met volgende eigenschappen:

Patiënt krijgt voorgeschreven:

Patiënt kreeg de medicatie voor de indicatie:

De patiënt is momenteel klachtenvrij: ☐ ja ☐ nee (aanvinken)

De reden(en) voor de afbouw:

Alle van toepassing zijnde hokjes aanvinken:

- 1a. Risicofactor:**
☐ gemiste dosis	: Patiënt had al onttrekkingsverschijnselen na één gemiste inname
☐ angst afbouw	: Patiënt heeft aan angst voor afbouwen
☐ eerder mislukt	: Eerdere pogingen om te stoppen zijn mislukt
☐ onderscheid	: Het is noodzakelijk onderscheid te kunnen maken tussen een terugval en onttrekkingsverschijnselen of rebound
☐ slow metaboliser	: De laagste dosering geeft al een hoge plasmaconcentratie
☐ hoge dosis	: De dosering was meer dan 6 maanden hoger dan 100% van de DDD
☐ start	: Bij start van behandeling waren problemen met effect/bijwerkingen
☐ eerder gewisseld	: In het verleden is patiënt een keer geswitcht van psychofarmaca
☐ overige	

1b. Duur van medicijngebruik: ☐ <1 jaar ☐ 1-2 jaar ☐ 2-5 jaar ☐ 5-10 jaar ☐ >10 jaar

1c. Huidige inname medicijn:

..... mg	tijdstip	uur	☐ afbouwen	gewenste einddosering
..... mg	tijdstip	uur	☐ afbouwen	gewenste einddosering
..... mg	tijdstip	uur	☐ afbouwen	gewenste einddosering
..... mg	tijdstip	uur	☐ afbouwen	gewenste einddosering

1d. Overige orale medicatie:

..... (naam)	 mg per dag
..... (naam)	 mg per dag
..... (naam)	 mg per dag
..... (naam)	 mg per dag
..... (naam)	 mg per dag
..... (naam)	 mg per dag

1e. Overige informatie:

.....

.....

1f. Tabletten zijn de gewenste toedieningsvorm ☐ JA (aanvinken)

1g. Door patiënt gewenste afbouwperiode: maanden (aantal)

1h. Patiënt geeft toestemming voor informatieoverdracht met lokale apotheek: ☐ JA (aanvinken)

Lokale apotheek: (naam)

1i. Zorgverzekeraar: (naam)

2. Voorletters en naam patiënt:

Geboortedatum (dd-mm-jjjj): - - Geslacht: ☐ M / ☐ V BSN:

Straat en huisnummer:

Postcode en woonplaats: Land:

Emailadres (verplicht): Telefoonnummer:

3. Naam begeleider:

4. Naam voorschrijvend arts:

BIG-nummer (en AGB-code):

Straat en huisnummer:

Postcode en woonplaats: Land:

Emailadres (verplicht): Telefoonnummer:

Hierbij bevestig ik dat alle gevraagde informatie naar waarheid is verstrekt.

Datum: Stempel arts
(bij voorkeur):

Handtekening aanvrager
(patiënt of arts)

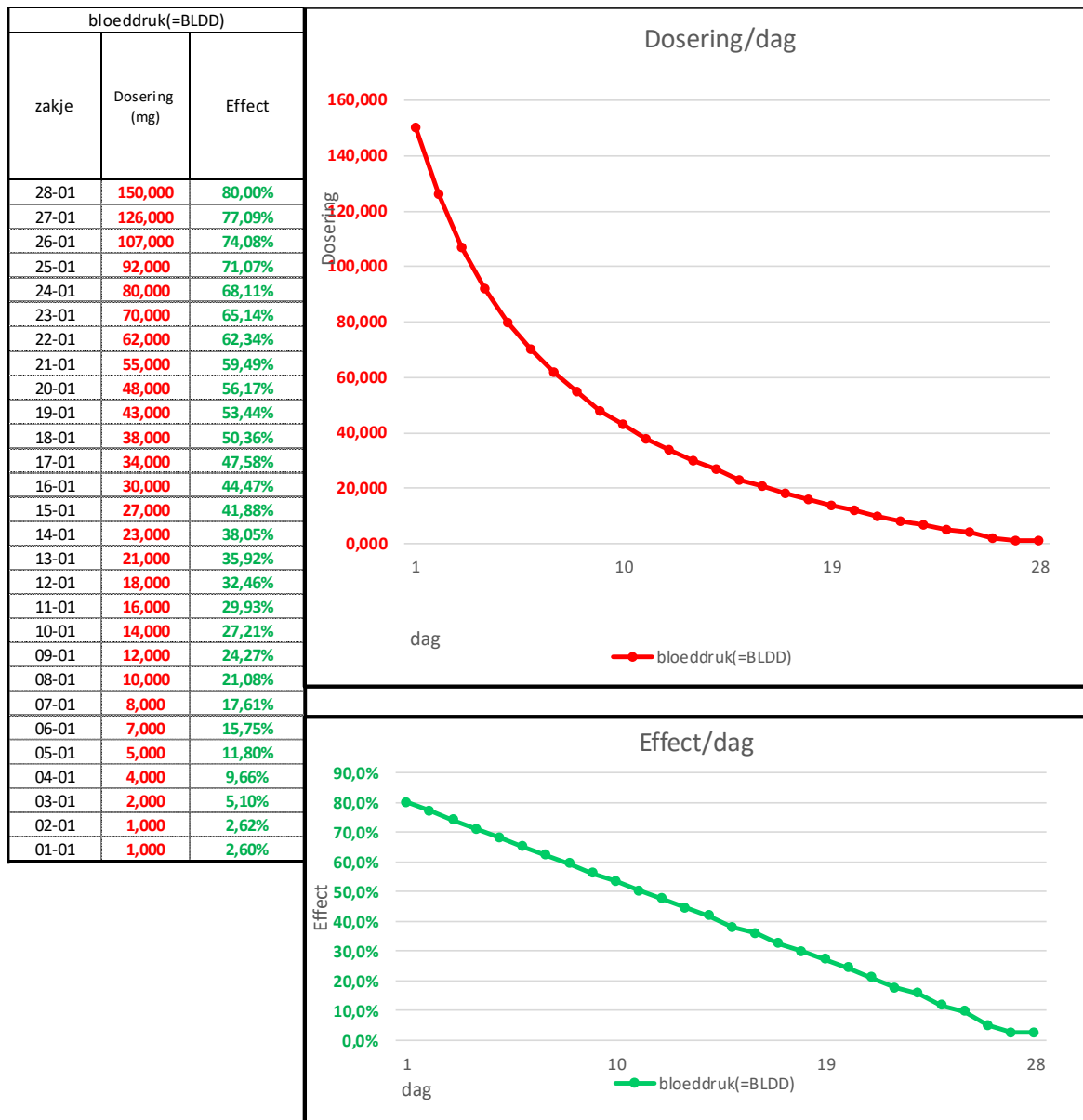
1. Een plotselinge beëindiging van de behandeling of een plotselinge dosisverlaging kan tot aanzienlijke onttrekkingsverschijnselen leiden. Om dit te voorkomen, moet de innamedosis geleidelijk in kleine stappen over een bepaalde periode worden verlaagd. Dit kan met behulp van Taperingstrips.
2. Er kunnen één of meer Taperingstrips na elkaar worden gebruikt om de dosis geleidelijk af te bouwen tot een gewenste lagere dosis of tot nul. Als er meer dan één strip nodig is, is de einddosis van de vorige strip gelijk aan (of lager dan) de startdosis van de volgende strip. Dit moet voor ieder inname-moment na elkaar gebeuren (indien er meerdere innames per dag zijn).
3. De behandelend arts besluit samen met de patiënt over het afbouwtraject. Het is niet mogelijk om voor elke patiënt het perfecte schema te voorspellen. Sommige patiënten zijn gevoeliger voor onttrekkingsverschijnselen dan anderen, en sommige patiënten kunnen beter met de symptomen omgaan dan andere. Het risico op onttrekkingsverschijnselen en de intensiteit ervan kunnen worden verminderd door te kiezen voor een geleidelijker afbouwtraject.
4. Taperingstrips zijn uitsluitend op recept verkrijgbaar. Het door de arts ondertekende bestelformulier is een geldig recept. Na het invullen van het formulier moet de behandelend arts een eventueel lopend recept voor het geneesmiddel bij de plaatselijke apotheek beëindigen.
5. Een Taperingstrip™ bevat 28 genummerde zakjes, waarbij elk zakje één of meerdere tabletten bevat. Het aantal tabletten kan per dag variëren. De totale dagdosering van het medicijn neemt in de loop van de tijd af naarmate de patiënt de tabletten in elk dagelijks zakje inneemt.
6. De patiënt begint het afbouwschema (bij voorkeur) op een zondag met het innemen van de tabletten in het eerste zakje, genummerd 028. Door af te tellen eindigt de patiënt vier weken later op een zaterdag, met het innemen van de tabletten in het laatste zakje, genummerd 001. Hierdoor kan de patiënt eenvoudig bijhouden hoeveel doses en dagen er nog over zijn van die strip.
7. Elk zakje van de strip is bedrukt met het volgnummer, de kleur en sterkte van elk tablet, het totaal aantal tabletten en de naam van de apotheek.
8. **STABILISATIE:** Een Stabilisatiestrip kan de patiënt gedurende een gewenste tijd op een vaste dosis houden. Een dergelijke stabilisatie kan nodig zijn als het afbouwen te snel blijkt te gaan, of als de patiënt de dosis niet naar nul wil terugbrengen, maar op een optimale lagere dosering wil blijven. Een stabilisatiestrip kan in vrijwel elke gewenste dosering worden bereid.
9. **BELANGRIJK:** Taperingstrips zijn niet bedoeld ter vervanging van medische zorg door een arts. Zorgvuldige begeleiding en monitoring van de patiënt blijft essentieel tijdens en na de behandeling met Taperingstrips.
Let op: Behandeling met de Taperingstrip ondersteunt het afbouwen van medicatie, waardoor onttrekkingsverschijnselen tot een minimum worden beperkt. Als er onttrekkingsverschijnselen optreden, zullen deze niet zo intensief of langdurig zijn als bij een traditionele afbouw. Dit zal het voor de behandelend arts gemakkelijker maken om een terugval (zoals een terugkeer van depressie of angst) te herkennen en tijdig onderscheid te maken tussen terugval of onttrekkingsverschijnselen.

Er is een merkbaar verschil in timing tussen het optreden van onttrekkingsverschijnselen en terugval. Onttrekkingsverschijnselen treden meestal kort of onmiddellijk na het begin van het afbouwen op. Terugval treedt meestal in een later stadium op, vaak nadat het afbouwen is voltooid. Onttrekkingsverschijnselen zullen minder ernstig worden en na verloop van tijd verdwijnen. Daarentegen blijven de symptomen als gevolg van een terugval vaak bestaan en kunnen deze zelfs verergeren.

Indien u vragen heeft of u wilt meer informatie ontvangen, neemt u dan contact op met de Regenboog Apotheek.

Mail: tapering@regenboogapothek.com of per telefoon 0161-745 061.

10. **Tabel Effect*** als een functie van de dagelijkse verandering (afname) in dosis van het medicijn over een periode van 28 dagen.

* "Effect" toont de bezettingsgraad van de receptor (in procenten) waar het geneesmiddel zich aan hecht, als functie van de dagelijkse dosis; van de laagst geregistreerde dosis tot 0. De verandering (afname) moet zo geleidelijk mogelijk gebeuren om onttrekkingsverschijnselen zoveel mogelijk te voorkomen. Dit wordt gerealiseerd door de dosis te verlagen volgens een hyperbolische functie. Hyperbolisch betekent dat de stappen (verandering in dagelijkse inname) naar het einde toe kleiner worden.

Uitleg over tabletten in hyperbolisch traject

Opbouw: Toenemende dosis → start met zakje 01-01

Afbouw: Afnemende dosis → start met zakje 28-01

Opbouw	Afbouw	Zakje Nr	BLDD mg	100 mg	50 mg	25 mg	10 mg	5 mg	2 mg	1 mg
zaterdag	zondag	28-01	150	1	1					
vrijdag	maandag	27-01	126	1		1				1
donderdag	dinsdag	26-01	107	1				1	1	
woensdag	woensdag	25-01	92		1	1	1	1	1	
dinsdag	donderdag	24-01	80		1	1		1		
maandag	vrijdag	23-01	70		1		2			
zondag	zaterdag	22-01	62		1		1		1	
zaterdag	zondag	21-01	55		1			1		
vrijdag	maandag	20-01	48			1	2		1	1
donderdag	dinsdag	19-01	43			1	1	1	1	1
woensdag	woensdag	18-01	38			1	1		1	1
dinsdag	donderdag	17-01	34			1		1	2	
maandag	vrijdag	16-01	30			1		1		
zondag	zaterdag	15-01	27			1			1	
zaterdag	zondag	14-01	23				2		1	1
vrijdag	maandag	13-01	21				2			1
donderdag	dinsdag	12-01	18				1	1	1	1
woensdag	woensdag	11-01	16				1	1		1
dinsdag	donderdag	10-01	14				1		2	
maandag	vrijdag	09-01	12				1		1	
zondag	zaterdag	08-01	10				1			
zaterdag	zondag	07-01	8					1	1	1
vrijdag	maandag	06-01	7					1	1	
donderdag	dinsdag	05-01	5					1		
woensdag	woensdag	04-01	4						2	
dinsdag	donderdag	03-01	2						1	
maandag	vrijdag	02-01	1							1
zondag	zaterdag	01-01	1							1
				3	6	9	17	12	19	11

R/RECEPT=BESTELFORMULIER

(na ontvangst van recept wordt de medicatie bezorgd)

Duur medicatiegebruik: ☐ <1 jaar ☐ 1-2 jaar ☐ 2-5 jaar ☐ 5-10 jaar ☐ >10 jaar

Risicofactor: ☐ gemiste dosis ☐ angst afbouw ☐ eerder mislukt ☐ onderscheid ☐ slow metaboliser ☐ hoge dosis start

Voorletters en naam patiënt*: _____ of plak etiket

Geb.datum (DD-MM-JJJJ)*: ____-____-____ BSN: _____

Geslacht*: ☐ M ☐ V

Straat en huisnummer*: _____

Postcode en woonplaats*: _____

Telefoon: _____

E-mailadres*: _____

Lokale apotheek: _____

Patiënt geeft toestemming de medicatie te ontvangen van de Regenboog apotheek* ☐ Ja

Patiënt geeft toestemming voor informatie overdracht met lokale apotheek* ☐ Ja

Naam voorschrijvend arts*: _____

Zorgverleners AGB code*: _____

Straat en huisnummer*: _____

Postcode en woonplaats*: _____

E-mailadres*: _____

Telefoon*: _____

Datum (DD-MM-JJJJ)*: ____-____-____

Stempel arts (bij voorkeur)

Handtekening Arts*:

Lever de medicatie met een hyperbolische daling van de dosering of ☐ Lineaire daling van de dosering.

Wij sturen de medicatie naar de patiënt.

*** verplicht**

RODE kolommen invullen - LET OP Per inname moment één receptformulier invullen

Medicijn aankruisen	DDD (mg)	Dosering (op-/afbouwen/stabiliseren)					Totale tapering duur		Gemiddelde afbouw periode bij DDD (mg)→0
		Kleinste dosis in handel (mg)	Laagste dosis in strip (mg)	Inname moment (tijdstip)	Start dosering (mg)	Eind dosering (mg)	Aantal strips	Aantal dagen per strip	
☐ acebutolol	400	200	10	__:_:	_____-	_____-	in ontwikkeling (3-12mnd)		
☐ atenolol	75	25	0,5	__:_:	_____,	_____,	____	28 dagen	2 x 28 dagen
☐ bisoprolol	10	1,25	0,1	__:_:	_____,	_____,	in ontwikkeling (3-12mnd)		
☐ labetalol	600	100	5	__:_:	_____-	_____-	in ontwikkeling (3-12mnd)		
☐ metoprolol	150	25	0,5	__:_:	_____,	_____,	____	28 dagen	2 x 28 dagen
☐ nebivolol	5	2,5	0,1	__:_:	_____,	_____,	in ontwikkeling (3-12mnd)		
☐ propranolol	160	10	0,5	__:_:	_____,	_____,	____	28 dagen	2 x 28 dagen
☐ sotalol	160	40	1	__:_:	_____-	_____-	____	28 dagen	2 x 28 dagen
		_____,	Gaarne opnemen in assortiment bereidingen						

*** Indien de dosis hoger is dan de DDD: Voeg één extra Taperingstrip per 1/2 DDD toe aan het traject.

*** Indien de dosis lager is dan de DDD: Verminder het traject met één Taperingstrip per 1/2 DDD.

INFORMED CONSENT

afbouwen van medicatie met behulp van afbouwmedicatie in Taperingstrips

Door dit formulier te ondertekenen verklaart u dat u volledig op de hoogte bent van inhoud van de door uw behandelaar voorgeschreven behandeling en verklaart u dat de behandeling op basis van *shared decision making* tot stand is gekomen.

1. U gaat uw medicatie gecontroleerd afbouwen met behulp van afbouwmedicatie in Taperingstrips. Deze strips bevatten (zowel geregistreerde als) magistraal bereide (capsules of) tabletten. Deze afbouwmedicatie betreft lagere doseringen dan de doseringen die standaard beschikbaar zijn. U kunt hierdoor geleidelijker afbouwen van uw medicatie. Een meer geleidelijke afbouw helpt om onttrekkingsklachten zoveel mogelijk te voorkomen.
2. De kwaliteit van iedere magistraal bereide dosis, die u gaat gebruiken, is gegarandeerd. Iedere batch is door een onafhankelijk gecertificeerd laboratorium getest.
3. De effectiviteit van afbouwen met behulp van afbouwmedicatie is wetenschappelijk onderzocht. In vier observationele studies^{1 2 3 4} zijn de ervaringen van meer dan 2.800 patiënten, die één medicijn of meerdere medicijnen hebben afgebouwd volgens een afbouwschema waarvoor één of meerdere Taperingstrips zijn gebruikt, onderzocht. Van alle deelnemers hadden er 1.500 al eerder één of meerdere keren geprobeerd om af te bouwen. Dit was zonder succes omdat ze tijdens die eerdere mislukte afbouwpoedingen (heel) veel last hadden van onttrekkingsklachten.
Tijdens de laatste afbouwpoeding met afbouwmedicatie, waarbij ook magistraal bereide lagere doseringen waren gebruikt, waren er veel minder onttrekkingsklachten.
4. Ieder traject betreft maatwerk voor de individuele patiënt en geschiedt op basis van de gecommuniceerde eigenschappen van de patiënt.
5. *Vrijwaring van aansprakelijkheid*
Vrijwaring van aansprakelijkheid geldt niet indien sprake is van grove nalatigheid, opzettelijk verwijtbaar handelen, of andere omstandigheden waarbij beperking van aansprakelijkheid wettelijk niet is toegestaan. De wettelijke (professionele) zorgplicht van de voorschrijvende behandelaar blijft onverminderd gelden. Deze verklaring doet geen afbreuk aan de rechten en de wettelijke verplichtingen van de behandelaar op het gebied van kwaliteit van zorg.
Door ondertekening van dit Informed consent verklaart u dat u voldoende bent geïnformeerd over de aard, het doel, de duur, en de verwachte resultaten van de behandeling. Dit is inclusief de inherente risico's en mogelijke bijwerkingen van het gecontroleerd afbouwen van medicatie. U bent op de hoogte dat er geen garantie kan worden gegeven over het uiteindelijke resultaat van het afbouwproces.

Uw toestemming

Door dit formulier te ondertekenen, bevestigt u dat u begrijpt wat uw afbouwbehandeling inhoudt en gaat u akkoord met het gebruik van magistraal bereide afbouwmedicatie in Taperingstrips.

Naam patiënt:

Naam behandelaar:

Geboortedatum:

Handtekening patiënt:

Datum:

Tweemaal afdrucken; eenmaal voor de behandelaar en eenmaal voor de patiënt.

¹ Groot & Van Os 2018: Antidepressant tapering strips to help people come off medication more safely - <https://www.doi.org/10.1080/17522439.2018.1469163>

² Groot & Van Os 2020: Outcome of Antidepressant Drug Discontinuation with Taperingstrips after 1-5 Years - <https://www.doi.org/10.1177/2045125320954609>

³ Groot & Van Os 2021: Successful use of tapering strips for hyperbolic reduction of antidepressant dose - a cohort study - <https://www.doi.org/10.1177/20451253211039327>

⁴ Van Os & Groot 2023: Outcomes of hyperbolic tapering of antidepressants – <https://www.doi.org/10.1177/20451253231171518>